

**Biroului Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În temeiul articolului 74, alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Lege organică *cu privire la semnatarii Declarației de Independență a Republicii Moldova*.

Anexă:

1. Proiectul de Lege nominalizat.
2. Nota informativă.

Deputați în Parlament :

LEGE
cu privire la semnatarii Declarației de Independență a
Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege stabilește statutul juridic al deputaților în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XII-a care au semnat Declarația de Independență a Republicii Moldova din 27 august 1991 (în continuare - Declarația de Independență).

Articolul 2. Noțiunea de semnatar al Declarației de Independență.

- (1) Semnatar al Declarației de Independență se consideră deputatul în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XII-a (1990-1994), care la **27** august 1991, în ședința Parlamentului, a votat Declarația de Independență și la aceeași dată a semnat-o (în continuare semnatar al Declarației de Independență).
- (2) Lista semnatarilor Declarației de Independență este indicată în Anexa din prezenta lege, care face parte integrantă a acesteia.

Articolul 3. Documentele care atestă calitatea de semnatar al Declarației de Independență.

- (1) Calitatea de semnatar al Declarației de Independență o confirmă Adeverința de semnatar al Declarației de Independență.
- (2) Modelul, modul de atribuire și de eliberare a Adeverinței de semnatar al Declarației de Independență se stabilește de către Guvern.
- (3) Comisia Electorală Centrală va elibera semnatarului Declarației de Independență precum și rudelor celui decedat Adeverința și Insigna de semnatar al Declarației de Independență, modelul căreia de asemenea se stabilește de către Guvern.

Capitolul II

DREPTURI ȘI GARANȚII ACORDATE SEMNATARULUI

DECLARAȚIEI DE INDEPENDENȚĂ

Articolul 4. Drepturile semnatarului Declarației de Independență.

- (1) Semnatarul Declarației de Independență are următoarele drepturi:
 - a) să aibă acces la autoritățile publice centrale și locale, să asiste la ședințele lor, inclusiv la ședințele organelor colegiale ale acestora;
 - b) la audiență peste rindea conducători și la alte persoane cu funcții de răspundere ale autorităților publice centrale și locale, ale altor organe de stat;
 - c) să solicite și să primească de la autoritățile publice centrale și locale, de la persoanele cu funcții de răspundere informațiile, actele și materialele necesare care i-ar asigura participarea în cadrul procesului decizional;
 - d) să înainteze propuneri și recomandări privind îmbunătățirea activității structurilor de stat și municipale, de asemenea proiecte de acte normative în curs de examinare.
- (2) Semnatarul Declarației de Independență este în drept să dețină pașaport diplomatic al Republicii Moldova.

Articolul 5. Alocația de stat a semnatarului Declarației de Independență.

- (1) Semnatarul Declarației de Independență la data stabilirii pensiei beneficiază de alocație de stat în mărime de 25 procente din salariul de bază al deputatului în exercițiu în funcția respectivă deținută în Parlament.
- (2) Modul de acordare și plată a alocației de stat se va efectua prin Regulamentul privind acordarea și plata alocației de stat pentru semnatarul Declarației de Independență, aprobat de Guvern.
- (3) Alocația stabilită în conformitate cu prezenta lege se plătește din mijloacele bugetului de stat de către organele abilitate cu dreptul de stabilire a pensiilor.

Articolul 6. Asistența medicală.

Semnatarul Declarației de Independență beneficiază de asistență medicală specială gratuită și bilete de tratament sanatorial gratuit o dată în doi ani în centrele de reabilitare ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și în alte instituții de acest tip sau, la alegere, în locul biletelor de tratament, beneficiază de o compensație bănească o dată la doi ani, în condițiile stabilite de Guvern.

Articolul 7. Onorarea memoriei semnatarului Declarației de Independență.

- (1) La decesul semnatarului Declarației de Independență memoria acestuia va fi perpetuată în conformitate cu procedura stabilită de Guvern.

(2) La solicitarea soției/soțului semnatarului Declarației de Independență decedat, iar în lipsa lui a copiilor acestora, funeraliile vor fi organizate de o Comisie creată de Biroul Permanent al Parlamentului.

(3) Locul înmormântării, stabilit de o Comisia creată de către Biroul Permanent al Parlamentului, precum și piatra de mormânt ale semnatarului Declarației de Independență vor fi aranjate cu folosirea simbolului pietrei de mormânt a semnatarului Declarației de Independență decedat, aprobată de Guvern.

CAPITOLUL III DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 8. Asociația obștească a semnatarilor Declarației de Independență.

- (1) Semnatarii Declarației de Independență sunt în drept să se asocieze într-o asociație obștească, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
- (2) Asociația constituită va fi asigurată în incinta Parlamentului, sediul fiind înzestrat cu mijloace tehnice.

Articolul 9. Placa Declarației de Independență și a semnatarilor ei.

În clădirea Parlamentului Republicii Moldova se va instala o placă cu textul Declarației de Independență și cu numele și prenumele semnatarilor.

Articolul 10. Dispoziții tranzitorii.

- (1) Guvernul, în termen de 2 luni:
 - a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
 - b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

**PREȘEDINTELE
PARLAMENTULUI**

**Chișinău,
Nr.**

LISTA
Deputaților Primului Parlament care au votat
Declarația de Independență la 27 august 1990

Nr. crt.	N u m e	nr. circumscripției electorale
1	Tanas Ion	1
2	Ohotnicov Alexandru	2
3	Ursu Vasile	3
4	Raiu Alexandra	4
5	Misail Nicolae	5
6	Rusu Mircea	6
7	Amihalachioaie Gheorghe	7
8	Munteanu Petru	8
9	Ojoga Olga	9
10	Lisețchi Anatolie (decedat)	10
11	Lașcionova Ludmila	12
12	Rusu Ion	15
13	Popușoi Eugen (decedat)	16
14	Țurcan Constantin	17
15	Gusac Pavel (decedat)	18
16	Holban Dumitru	19
17	Negură Ion	20
18	Corlan Gheorghe	21
19	Niculaenco Valentin (decedat)	22
20	Cunev Valentin	23
21	Curtev Stepan	25
22	Nedelciuc Vasile	27
23	Ivanov Anatol	28
24	Litvinenco Veaceslav	29
25	Morari Andrei	32
26	Ciorap Vitalie	33
27	Cușmaunsă Grigore (decedat)	34
28	Bogdanov Gheorghe	35
29	Zgardan Vasile	36
30	Andronic Nicolae	37
31	Davodov Anatoli	38
32	Guranda Simion (decedat)	39
33	Bondarenco Vladimir	40
34	Mîslițki Svetlana	41
35	Andronati Nicolae	42
36	Batcu Ion	44
37	Trombițchi Ilia	45
38	Crolov Valentin	46

39	Șova Vasili	47
40	Coșanu Ilie (decedat)	48
41	Maxuta Iurie (decedat)	49
42	Pocatilova Larisa	51
43	Colun Valentin	52
44	Lebedev Valeriu (decedat)	53
45	Prisacari Ion (decedat)	55
46	Noroc Dumitru	56
47	Hioară Gheorghe	58
48	Balan Elena	59
49	Dobrea Vladimir	60
50	Madan Ion	62
51	Rusanov Anatolie	63
52	Loiurov Vladlen	64
53	Ghimpu Mihai	65
54	Zlatov Fiodor	67
55	Chimirciuc Petru (decedat)	69
56	Palaria Dumitru	71
57	Iuzvenco Vladimir	75
58	Șabarcin Mihail	76
59	Pritula Vitali	77
60	Egorov Valeriu	78
61	Țurcan Anatol	79
62	Guslicov Mihail	94
63	Șevcenco Vasile	97
64	Darie Vladimir	98
65	Borșevici Ion	99
66	Atamanenco Iurie	103
67	Baștovoi Andrei	105
68	Chișner Anatolie	106
69	Timoșenco Iurie (decedat)	107
70	Șoimaru Vasile	127
71	Para Vasile	128
72	Reniță Oleg	130
73	Marinov Fiodor	131
74	Tărîță Petru (decedat)	132
75	Voloșin Mihail	133
76	Gudumac Vladimir	134
77	Scutari Ion	136
78	Bulgari Valeriu	137
79	Cojocari Vasile	138
80	Simac Anatolie	139
81	Pădureț Ion (decedat)	140
82	Vodă Vasile (decedat)	142
83	Eremia Ion	143
84	Ustroi Vitalie	144
85	Taușangi Constantin	145
86	Plasiciuc Mihail (decedat)	146

87	Saulea Aurel	147
88	Bogdan Constantin	148
89	Mărgineanu Ion	149
90	Zinoviev Iurie	150
91	Butnaru Ion (decedat)	151
92	Evtodiev Teodor (decedat)	153
93	Poian Petru	154
94	Carauș Petru	156
95	Carandiuc Boris	157
96	Pușcaș Victor	158
97	Bodorin Petru	160
98	Badan Ananie (decedat)	161
99	Panțîru Teodor	162
100	Znagovan Vitalie (decedat)	163
101	Beliciuc Gheorghe	164
102	Gherman Valerian	165
103	Buga Ion	166
104	Postovan Dumitru	167
105	Găgiu Mihai (decedat)	168
106	Grigoraș Ion	169
107	Istrati (Ceban) Lidia (decedat)	170
108	Lupașco Petru	171
109	Mițcul Ion	172
110	Popa Sergiu	173
111	Palaria Boris	174
112	Brașoveanu Petru	175
113	Ivanov Anatolie (decedat)	176
114	Nestor Vasile	177
115	Zelenschi Anatolie (decedat)	178
116	Puntea Dumitru (decedat)	179
117	Dolganu Valentin	180
118	Coșceev Serghei	181
119	Poiată Petru (decedat)	182
120	Palii Ion	184
121	Arseni Alexandru	185
122	Todos Nicolae	186
123	Bratunov Grigore	187
124	Bobescu Teodor (decedat)	188
125	Caterev Petru (decedat)	189
126	Munteanu Ion	190
127	Olaru Teodor	191
128	Gurghiș Simion (decedat)	192
129	Maimescu Ștefan	193
130	Burian Alexandru	194
131	Carauș Vladimir	196
132	Dubălari Pavel	197
133	Popovici Mihai	198
134	Grosu Gheorghe	199

135	Neagu Ion	201
136	Porvan Pintilie	202
137	Cabac Andrei (decedat)	203
138	Botică Călin (decedat)	204
139	Obreja Valeriu (decedat)	205
140	Poslaru Eugen	206
141	Cojocari Ion (decedat)	207
142	Ungureanu Ion	208
143	Mazîlu Gheorghe (decedat)	209
144	Jelihovschi Grigore	210
145	Chircă Sergiu	211
146	Ceban Gheorghe	214
147	Chior Ivan	216
148	Frangu Gavril (decedat)	217
149	Dimitriu Mihail	218
150	Ciuntu Ion	219
151	Crețu Dumitru	220
152	Lefter Valentin	221
153	Trestianu Gheorghe	222
154	Tănase Constantin	223
155	Negru Iacob	225
156	Sajin Vasile	226
157	Popov Ivan	227
158	Ghimpu Gheorghe (decedat)	228
159	Chiriac Ion	229
160	Plugaru Anatol	230
161	Postovan Dumitru	231
162	Berlinski Victor	232
163	Novac Ion	233
164	Palancică Ion	235
165	Țurcanu Andrei	236
166	Vatamanu Vasile	237
167	Hadârcă Ion	238
168	Martoniuc Spiridon	239
169	Grosu Dumitru	240
170	Moraru Nicolae	242
171	Druță Mihai	243
172	Lupăcescu Pavel	244
173	Agachi Vladimir	245
174	Matei Valeriu	246
175	Diaconu Andrei	247
176	Bejenuță Pavel	248
177	Beleuță Marin	249
178	Lazări Mihai	250
179	Gusac Gheorghe	251
180	Scutaru Gheorghe (decedat)	252
181	Guidea Ilarion	253
182	Scutaru Mihai	255

183	Tacu Ion	256
184	Urechean Serafim	257
185	Platon Sava	258
186	Dicusar Lidia	259
187	Popușoi Anatol	260
188	Țurcanu Anatol	261
189	Oglinda Valentin	262
190	Snegur Alexandru	263
191	Fandofan Sergiu (decedat)	264
192	Stadinciuc Nicolai	265
193	Guțu Ion	266
194	Mereuța Ion	267
195	Răducan Gheorghe (decedat)	268
196	Gudoma Vasile (decedat)	270
197	Popa Ion	272
198	Culea Constantin	273
199	Macrinici Teodor	274
200	Pascaru Vlad	275
201	Pruteanu Vasile	276
202	Pasaniuc Vasile (decedat)	277
203	Domenti Nicolae	278
204	Proca Nicolae	279
205	Costin Nicolae (decedat)	280
206	Domenti Vasile	281
207	Țopa Tudor	282
208	Bronzan Nadejda	283
209	Daraban Valeriu	287
210	Badrajan Simion	289
211	Sponu Anton (decedat)	290
212	Bejan Mihai	291
213	Serghei Titu	292
214	Mondocanu Valentin	293
215	Soromeatnicov Mihai (decedat)	294
216	Luca Ion	296
217	Nirean Teodor	300
218	Brizițchi Boris	304
219	Graf Vasile	305
220	Mocanu Ilie (decedat)	306
221	Pavlic Victor	307
222	Crisco Jorj	308
223	Secrieru Elisei	309
224	Sandulachi Pantelei	310
225	Robu Nicolae	311
226	Bratu Ilie	312
227	Vatamanu Ion (decedat)	313
228	Mogoldea Teodor	314
229	Poiată Mihai	315
230	Druc Mircea	316

231	Țurcanu Ion	317
232	Alexei Nicolae	318
233	Moșanu Alexandru	319
234	Lapaci Ion	320
235	Malachi Nicolae	321
236	Vartic Vasile	322
237	Croitor Dumitru	323
238	Brașoveanu Dumitru	324
239	Cibotaru Valeriu	325
240	Grosu Nicolae	326
241	Cereș Dumitru	330
242	Nastase Vasile	331
243	Țăranu Anatol	332
244	Lefter Teodor	334
245	Munteanu Andrei	335
246	Străjescu Mihai (decedat)	336
247	Basoc Vasile	337
248	Coșcodan Mihai	338
249	Jardan Valeriu	339
250	Patraș Mihai	341
251	Sahanovschi Constantin	342
252	Todoroi Dumitru	343
253	Moțpan Dumitru	345
254	Gonciarenco Mihai	346
255	Volontir Mihai	349
256	Ursachi Vasile	350
257	Bordeianu Grigore	351
258	Chiriac Anatol	352
259	Șaragov Anatol	353
260	Țurcan Ion	354
261	Manea Sergiu (decedat)	355
262	Scalinoi Ludmila	356
263	Russu Mihai	357
264	Tocan Victor	358
265	Costov Vasile	361
266	Angheli Fiodor	364
267	Bodiu Zosim	366
268	Argatu Sergiu	367
269	Bivol Iovu	370
270	Cubasov Andrei	371
271	Vasilachi Ignat	372
272	Griciuc Petru	373
273	Terente Anton	374
274	Soltan Petru	375
275	Chechiu Atanasie (decedat)	376
276	Efros Gheorghe	377
277	Vartic Andrei (decedat)	379
278	Cotorobai Mihai	380

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii cu privire la semnatarii Declarației de Independență a Republicii Moldova

La 27 august 2011 se vor împlini 20 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova. Hotărârea istorică a fost luată la 27 august 1991 prin adoptarea Legii nr.691-XII prin care a fost adoptată și Declarația de Independență a Republicii Moldova. Actul acesta, de importanță crucială, declară Republica Moldova drept un stat suveran, independent și democratic, liber să-și hotărască prezentul și viitorul fără niciun amestec din afară, în conformitate cu idealurile și năzuințele sfinte ale poporului în spațiul istoric și etnic al devenirii sale naționale.

Au votat și au semnat Declarația de Independență 278 de deputați, în mod democratic aleși în Parlament la scrutinul din 1990. Respectiv, promotori activi ai ideii și principiilor statornicirii Republicii Moldova ca stat suveran și independent au fost deputații în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XII-a (1990 - 1994). Acest Parlament a mai adoptat hotărâri referitoare la simbolurile statale ale Republicii Moldova - tricolorul și stema de stat, iar la 23 iunie 1990 - Declarația cu privire la suveranitate.

Tot în acest timp au fost adoptate 1666 de acte legislative de bază din diverse domenii ce țin de reformele economice, politice, administrative etc. ale Statului Republica Moldova, au elaborat și proiectul Constituției Republicii Moldova care, ulterior, a fost adoptată la 12 iulie 1994 de către Parlamentul de legislatura a XIII-a.

Și în perioada după încetarea activității Parlamentului de legislatura a XII-a, foștii deputați în acest Parlament, votanți și semnatori ai Declarației de Independență, au ocupat și ocupă o poziție activă în viața socială și politică a republicii, promovând ideile Declarației de Independență și valorile unui stat democratic.

În mai multe țări postsovietice, în special în Lituania, Letonia și Estonia, care au parcurs o cale similară Republicii Moldova, meritele votanților și semnatarilor actului de independență se menționează în mod deosebit, acordându-le prin Lege, cu mulți ani în urmă, un anumit statut în societate, inclusiv de ordin material pentru ei și pentru membrii familiilor acestora.

Proiectul legii prezentate reiese din faptul că Statul Republica Moldova, după 20 de ani de existență, urmează să aprecieze la modul adecvat activitatea deputaților primului Parlament, care au pus bazele acestui stat și au adoptat, iar la 26 aprilie 2010 au restabilit prin aplicarea repetată a semnăturii proprii, actul principal al statului nou format - Declarația de Independență.

În acest sens în proiect se propune de a definitiva noțiunea de "semnatar" al Declarației de Independență a Republicii Moldova și de a stabili statutul acestuia în societate. Acest statut are un caracter mai mult simbolic, fiecărui semnatar al Declarației urmând să-i fie înmânate adeverința și insigna de semnatar. Totodată semnatarul se va bucura de accesul liber în instituțiile statului și la conducătorii acestora, vor avea dreptul, pe lângă cel de a face diferite propuneri, să asiste la

adoptarea actelor, deciziilor etc. și să-și expună și poziția sa pe marginea chestiunilor dezbătute.

Asociația deputaților, semnatori ai Declarației de Independență, va avea un sediu în incinta Parlamentului. Votanții vor beneficia, la dorință, de asistență medicală și de recuperare în instituțiile curativ-sanatoriale. Drept stimulent material se propune ca semnatarilor să li se acorde o alocație de la buget, în mărime de 25 procente din salariul de bază al unui deputat în Parlament.

Aprobarea proiectului de Lege înaintat va contribui la o aplicare mai eficientă a experienței semnatarilor Declarației de Independență, se bucură de autoritate și respect în societate și astăzi.

La etapa actuală, din 278 de deputați, care au votat și au semnat Declarația de Independență, majoritatea absolută au depășit vârsta de 60 de ani, iar 49 dintre ei au decedat, cei mai mulți până la atingerea vârstei de pensionare.

Deputați în Parlament: